

ANTONI SEGURA

Iraq i alguna cosa més

El cap dels inspectors de la UNMOVIC (Comissió d'Observació, Verificació i Inspecció de Nacions Unides), Hans Blix, i el director de l'AIEA (Agència Internacional de l'Energia Atòmica), Mohamed el Baradei, han presentat l'informe al Consell de Seguretat (CS) de l'ONU que diu el que ja se sabia: que ara per ara no han trobat res que incrimini l'Iraq en la construcció d'armes de destrucció massiva (ADM), que necessiten més temps per completar amb garanties la seva missió i que cal exigir al règim iraquí una col·laboració més gran. En altres paraules, estem on estàvem. Estats Units engreixant la maquinària de guerra i disposat, sembla, a concedir unes poques setmanes més als inspectors (les que li calen per transportar fins a la regió del Golf els soldats necessaris per intervenir), però decidit a actuar unilateralment si no obté el suport de la comunitat internacional; Europa debatent-se entre la necessitat d'una política exterior comuna, que passa per donar més temps als inspectors, el suport crític a la intervenció militar i una segona resolució del CS que explícitament autoritzi l'ús de la força; la comunitat internacional dividida i desconcertada; els dirigents del món àrab muts –no així les seves poblacions, que condemnen, com la més gran part de l'opinió pública europea i una gran part de la nord-americana, la guerra– i Saddam Hussein guanyant tot el temps del món possible per veure si es debilita la posició de Bush i ell conserva el poder.

En definitiva, astorament i perplexitat que no ens poden fer oblidar alguns punts essencials del conflicte:

1. Saddam Hussein, un profund admirador de Stalin, és un dels dictadors amb més sang a les mans de les últimes dècades, que no ha dubtat a bombardejar amb ADM l'exèrcit iranià i la població kurda de l'Iraq (bombardeig i destrucció d'Halabja durant l'operació Al-Anfa, al 1988) i que per mantenir-se al poder ha eliminat tota mena d'opositors, des de militars i dirigents de l'oposició xiïta (assassinat

del líder Muhammad Baqer al-Sadr, l'abril del 1980, i de centenars de dirigents xiïtes des de llavors) fins a membres del propi partit (encara hom recorda amb horror la massacre del juliol del 1979, quan van ser eliminats uns 400 dirigents del partit Baas).

2. No hi ha dubte que Saddam Hussein ha disposat en abundància d'ADM, perquè van ser els mateixos països occidentals els que les hi van subministrar al llarg dels anys setanta i vuitanta: des dels plànols per construir la primera planta de fabricació d'armes químiques dissenyats

**“Dotze anys
d'embargament
han castigat molt
la població
iraquiana, mentre
que s'enfortia
Saddam Hussein”**

per la companyia Pfauder Corporation de Rochester (Nova York) al 1975, comprada per seccions prefabricades a les dues Alemanyes i Itàlia, fins al reactor nuclear proporcionat per França al 1976 i a les vendes de soques d'àntrax, còlera, tifus, botulisme, etc.

3. Tampoc no sembla que hi hagi cap dubte –si hem de fer cas dels informes i de les declaracions dels inspectors de l'ONU, inclòs Scott Ritter, que va ser acusat per l'Iraq d'espiar a favor dels EUA i Israel– que les ADM i els programes associats van ser destruïts pels inspectors de les Nacions Unides entre 1991 i 1998. També es dubtava que l'Iraq mantingués capacitat per recomençar els programes.

4. Dotze anys d'embargament han castigat durament la població iraquiana (in-

crement de la mortalitat, sobretot infantil, caiguda de la renda per capita a nivells anteriors als dels anys setanta, disminució de l'esperança de vida), mentre que s'enfortia el poder de Saddam Hussein, que ha aprofitat el programa Petrol per Aliments (gràcies al qual des de 1995-96 l'Iraq pot exportar petroli per comprar aliments i medicines) per exercir un control més gran sobre la població.

5. L'Iraq posseeix les segones reserves comprovades de petroli del món. Companyies europees i d'arreu del món (amb excepció dels Estats Units i del Regne Unit) han signat contractes d'explotació que entraran en vigor si s'acaba l'embargament. D'ací neix la sospita que darrere la fermesa de Washington s'amaga quelcom més que voler fer complir les resolucions del CS, sobretot tenint en compte que la mateixa fermesa no s'aplica a Corea del Nord. De retruc, els EUA voldrien refer la correlació de forces a la regió per garantir la seguretat d'Israel i tenir trumfos de recanvi davant una previsible crisi saudita, sobretot després d'evidenciar-se la participació de membres de l'entorn dirigent saudita en el finançament dels atemptats de l'11-S.

6. I en tot això, Europa hi té un paper ben galdós. Sense prou capacitat de dissuasió es limita a intentar ajornar el que, a hores d'ara, sembla inevitable. És com una carrera contrarellotge entre els interessos petroliers europeus, la cohesió de la política exterior, la necessitat d'evitar una desestabilització regional que ens afectaria directament i una opinió pública contrària a la guerra.

7. El Govern balear ha declarat que no vol que les Illes serveixin de bases en la futura guerra. És un gest que l'honora, tot i que Aznar en té, malauradament, l'última paraula. N'hauran pres nota els governs –i les oposicions, ara que estem en precampanya electoral– de Catalunya i el País Valencià?

*Catedràtic d'història contemporània,
Universitat de Barcelona*